

ვაკ 10 გ.

„მოდი მოუდე გულსაო, ბატონი მოქცემს ქულსაო
მოგცემს და ისევ წაგარიმევს, ნუ დაგაყლდება გულსაო“.
(ხალხური ანდაზა)

№

28

1920 წ.
ივნისის 6

ორი ქმე, ორი არწივი და ჭიბუკი.

იყო ერთი ჭაბუკი—აშაყი, მხნე, ლალი და მა-
მიცი.

თავი არასოდეს დაუხრია მიწისკენ და სულ
უში იყურებოდა:

— მზე უყვარდა ძლიერ და კიდევ არწივი.

მზეს მის გარდა თვალს ვერავინ უსწორებდა.
ის კი დაუხმავებლად გაუყრიდა თვალს და სია-
მისაგან უხმოდ იკინდა.

არწივს რომ დაინახავდა, გული აუტტოლდე-
ბოდა ხოლმე და ხელებს ზერთ ასტყარუნიდა,
არწივისაკენ, თითქოს ფრთხებსა ჭილის და გამრე-
ნა უნდაო.

— ჩა არის, რომ სულ ცაში იტერები განა
კისერი კი არ გეტკინებაო?—ჰეკითხავდნენ ზოგინი
და იკინოდნენ.

— ნუ გვითინანო!—მიუგებდა და არც კი შექ-
ნედავდა, ისევ ზევით იყურებოდა, ცისაკენ.

— მანც, ჩა დაგვკარგავს იმ ღრუბლებში,
თვალს რომ არ აშორებომ?—ჰეკითხავდნენ სხევები.

— სინათლე და თვეისუფლებაო!—მიუგებდა.

— როდის უნდა მისწყვიტო თვალი ამ ცის
გუშბათსო?—ჰეკითხავდნენ კიდევ მესამენი.

— თქვენა და თქვენისთანები რომ მზესავით
ნათელი და არწივსავით თვეისუფალი გახდებით!
— მიუგებდა.

— გიჯიო!—ამბობდენ მისთევის ზოგინ და
დაცინოდნენ.

— ხალხსა პრეცისო!—გაიძახოდნენ ძლიერი
ჭკენისანი და საპყრობილებში ამწყვდევდენ, აწა-
მებდნენ და სტანჯავდენ.

— ეგ არის ჩევნი მწე და მეონი: გზას ვიკი-
ვლევს და წინ მიყევართო!—ჩურჩულებლენ აქა-იქ
და თვალი არ აშორებდნენ.

ის კი ისევ ცაში იყურებოდა ნიადაგ და უში-
შად მოუწოდებდა ხალხს:

— დაამკიიდრეთ ქვეყნათ ნათელი მზისა და
თვეისუფლება არწივისაო!

თან და თან იზრდებოდა ჭაბუკის მიმდევართა
რიცხვი და ბოლოს ყელამ იწამი იგი.

აუგას მას მშევნერ კორდზე ლამაზი სასახლე,
გაუშენეს წალკოტი და ხელით აიყვანეს ახალ
ბინძუ.

— ჩევნთევის ეწამა, ჩევნთევის ევნო და ჩევნვე
უნდა დავუამოთ წლლულები. დე, მოსევნებით და
უზრუნველათ იცხოვროს; უფრო გაგზავლევს
გზას!—ამბობდნენ.

და ჭაბუკი მრავალ-ჭირნახული, გამხდარი და
გაფიორებული დამკიიდრდა ახალ სახლში. თვალები

ისევ უწინდებურათ უელავდა და ცისკენ ჰქონდა
მიპყრობილი, მზისა და არწივისაკენ.

შაგრამ ისე ლამაზი იყო სასხლე და ისე ოვალ-
წარმტაცი წალუატი, რომ ჭაბუკი ხან და ხან მათი
ცენტრითაც სკრტებოთა და მაშინ დროებით აერწ-
ყდებოდა მზე და არწივი.

ერთხელ მივიდა მასთან კაცი ვინმე შემპარავი,
მსუენი, მაძლარი და ქაყალუილი, სილამი მისცა
და უთხრა:

— მაპარივე კალინერება, შაგრამ ერთი ასმ
უნდა გაითხოს: სულ რომ ზეგითებენ მიიღოს და შეე-
სა და არწივის უკერი, ვანა შეიძლება მათი მიწვ-
ლომა? ვის შეუძლია ხალხის იმ სიმაღლეზე აყვანა
და ცაში დასახლებაო?

— ეგ, რა თქმა უნდა, შეუძლებელია, შაგრამ
მზის და არწივის დედამიწაზე ჩამოტანა კი შეს-
ძლოთ,—უბასუხა ჭაბუქმა.

— პიერივე!—გაცინა კაცმა: განა ჩამოსა-
ტანადაც ასეთა არ დაჭირდებაო?

ჭაბუკი შექრძალა, წარბეგი შეპკრა და მრისხა-
ნეთ უთხრა:

— მაცლური ვინმე ყოფილხარ! წაღი აქედანო!

— პიერივე!—კიდევ გაიცინა შემპარავად კა-
ცმა: მიტომ მოგახსენე კაცნიერი სიტყვა, რომ მე
მივავენ საშვალებას და შემძლია მზესა და არწივის
მიწვდეო.

— წადი! არ მინდა შენი საშვალებაო!—გაუ-
რისხდა ჭაბუკი და გაშირდა იმ კაცს.

ჩამოტა რომ დარჩა, იმ კაცის სიტყვებმით ჩამო-
ტორი. ნერა რა საშვალებას მიაგნოო—პფკერიობდა
ჭაბუკი.

მეორე დღესაც მივიდა ჭაბუკთან ის კაცი და
მესამესაც.

ბოლოს ველარ მოითმინა ჭაბუკმა და ჰეკითხა,
აბა მითხარი, რა საშვალებას მიაგნი მზისა და
არწივის მისაწყლომათო.

მაშინ იმ კაცმა ჟიცვანა ჭაბუკი, მიაყნა ერთ
კამბის ზედა ცირი უძრავი და სარქესავით
სწორი იყო, გაჩერა და უთხრა:

— აბა, მრავალრე თვალი შენს მზესა და არ-
წივს და შეპხედე ჩემსასო!

ჭაბუკმა მოსწყობიტა თვალი ზეცას, ჩაიხდა
კამბში და საოცარი აბ დაინახა: სწორედ ის
ზეცა, რომლისთვისაც აქამდე თვალი არ მოუშორე-
ბია, აქ ჩამობილიყო, ამ ჭაბუკში, თვის ღრუბ-
ლებინათ, ზეც ანათებდა იგივე მზე და ღრუბლე-
ბში ღალად დანაგარდობდა იგივე არწივი.

— რას იტყვიო?—ჰეკითხა კაცმა.

ჭაბუკი მუჯიღებით იდგა ერთ აღგილას და თვალს
ვერ აშორებდა საკვირველ სურას.

— როგორ გონია, რა არის უფრო აღვილი:
იქ, შენს მზესა და არწივთან ასვლა, თუ აქ, ჩემს
ცაშე დაშვებაო?

ჭაბუკი ისევ ისე უძრავადიდგა, გაშტერებული,
მაშინ კაცმა ხელი ხავლო და შუა ჭამ-
ბისეკრ წაიყვანა.

ჭაბუკი ანგარიშ-მიუცემლათ მიჰყვებოდა თან
კაცს და ოვალს კელი აშორებდა ჭაობში გამო.
სულ მზისა და არწივის ანარეკლი.

ეს კაცი მართალს ამბობს—ჟფიქრობდა იგი:
მაგისი მზე და არწივი უფრო ადგილი მისალწევეია
ვიდრე ჩემიო.

და ჭაბუკი იმ კაცთან ერთად ჩაეშეა შუა ჭაობში.
ასე ჩაიძირა თავისუფლებისა და სინათლის მო-
ყეაბული ჭაბუკი ბაყაყებისა და ქვეწარმავალთა
საბუღარში.

თაგურა.

ტაში-ტუშის სიმღერა

(გ. ქუჩიშვილს)

1.

კლდეში ჯოჯო დალოგინდა,
მღვიმეს შემოუსტეინა,
უსტეინა, უსტეინა...
კლდესა ტლაშანი ავარდა,
სოულის ბოლოს უწედინა,
უწედინა, უწედინა...
ხუცეს ლიპა გაუსივდა,
ჭინკაშ თურმე უქინა,
უქინა, უქინა...
ნაბატონარს შეილიშვილი
დაებალა უტვინო,
უტვინო, უტვინო...

2.

ყანას მწყერი გაგოგმანდა ნელა...
ნელა...
ყაყაჩო წამოქუთია ცუგრუ...
მელა...
ბოქაულობს კომისარი მელა...
მელა...
გადაგველობს ლამის არი კველა...
კველა...

3.

ურმის კოფოზე წყალი გუბს,
შიგ ორაგული მიურავს,
მიურავს, მიურავს...
ცამ თუ იცის ცოდვა მადლი,
წყალს არგადაგვეწურავს,
გვიწურავს, გვიწურავს...
ქოხშიც წყალი ჩამოსულა,
დარბაზს ვინ დაგვისურავს,
გვისურავს, გვისურავს...

ნიაერი ფოთოლს მიაყრის
ჭარი შეგვიმიწურავს,
მიწურავს, მიწურავს...

4.

გასტიგუგუ ჩამოვაბი
წვიმის ცვარზე აცილე,
აცილე...
ლელელს უზალთუნი შევაბი,
შევაბი და დაეჭკიდე,
დაეჭკიდე...
საბაერზე არ გამშვეს,
თავსა ბალა წავჭკილე.
წავჭკილე...
ძალის ხილზე გაეიარე,
ვერც შაურად გავჭილე,
გავჭილე...

5.

ორლობე ჩამოვიარე,
ზვარი და ვენახი,
ზვარი და ვენახი...
გურნის ერქვანს უღრუტებნებს
წეინტლაძინან ტახი,

ტახი, ტახი...

ბიჭო გოგო მოგინდება,
შენზედ არის ახი,
ახი, ახი...
კუდ ბოდალი, თავ კობალი,
ეშმაკის მათრახი
ეშმაკის მათრახი...

6.

საქართველოს ვინ აჯაერებს,
მოწყენილი რათ არი,
რათ არი, რათ არი...
თარაქამა დაგვემუქრა,
მაგომედა თათარი,

თათარი, თათარი...

ყიზილბაში ქემალფაშა,
რუს ლენინც აქ არი,
აქ არი, აქ არი...
წევნი ჯარი და გვარდია
ფეხზე სდგას და მზათ არი,
მზათ არი, მზათ არი...

7.

წევნ რომ დიდი ლექროთი გვწყალობს
გრეჩს რათ არა ჰეონია,
რათ არა ჰეონია...
თავისუფლების ტაძარი
სხვას რათ არა ჰეონია,
რათ არა ჰეონია...
რათ ბიჭო, რათ ბიჭო,
სხვას რათ არა ჰეონია!..
საქართველომ ააშენა—
სხვას რათ არა ჰეონია,
სხვას რათ არა ჰეონია...

დღეს არ იცის, ხვალ გაიგებს
მეტი რა ღონეა,
მეტი რა ღონია...

8.

ჩვენი ცდანი საგმირონი
სუ სავარგონია...
შვილი შვილთა ჩვენ საფლავზე
ვარდი დარგონ ია...
ერთობაა ქრისტე ღმერთ,
ჩვენ ასე გვეონია...
მიწა ჩვენი საშობლოა—
მზე იორდანია...
ივანე ნათლის მცემლი—
ნოე ჟორდანია...

გინდონ.

პატარა ფელიქინი.

სჯობს სახელისა მოხვეჭა...

„რა უარეა მამაცა,
ოშშივინ პირას მღმეშელსა,
შემძრებულსა, შეშინებულსა
და სიკვდილის მექველსა!
კაცი ჯაბანი რითა სჯობს
დიასა, ქსლისა მშეველსა,
—სჯობს სახელისა მოხვეჭა
ყოველს მოსახვეჭელსა.
შოთა რუსთაველი.

მახსოვს, ერთი ვიღაცა ქართველი შეტრალი
სამი წლის განმავლობაში თანალათანობით ჰქონდა
„ვეფხვის ტყაოსნიდან“ ეგრევ წოდებულ „ყა-
ლბ ადგილებს“ და როცა ვეფხის ტყაოსნი აღარ
ეყო, „ქილოლაზე“ გადავიდა.

რეინის გზის მოსამსახურე ბარბაქაძე კი ასე
სრულიადც არა ფიქრობდა. მას მისმა ბებიაშ ბავ-
შვილის დროს შესწავლა საუკეთესო ადგილები
შოთას პოვისა. მათ შორის პატარა ბარბაქაძემ ყვე-
ლაზე უფრო ზემორე მოყვანილი ტაქბის მეოთხე
პწარი—

„სჯობს სახელისა მოხვეჭა
ყოველს მოსახვეჭელსა“ — და მასსოენა.

ის მუდამ იმის ცდაში იყო, რომ მისი სახელი
მთელ საქართველოს გაეგო და ეს ოცნება არ და-
ვიწყებია არც მშინ, როცა ჩვენს მატარებელს
ადიობებიანის საზღვრებში შეჰვია. ბარბაქაძე თან
ერთად ას ცხამეტი ქართველი კიდევ სხვი იყო
ქართულ მატარებელზე, მაგრამ არც ერთმა იმათ-
განმ არ იცოდა, რომ „სჯობს სახელისა მოხვეჭა
ყოველს მოსახვეჭელსა.“ ეს არ ცოდნა მით არც
ჩაეთვლებათ დიდ დანაშაულათ, ვინაიდან ბებიას
მათთვის არ უშრავებია „ვეფხვის ტყაოსნი.“

ქართული მატარებლის შესველამდე ადიობებია-
ნი უბრალო ბურუუზიული რესპუბლიკა იყო და
იქ თავის მოწოდება ყველა ქართველს შეეძლო

მაგრამ ერთ მშვენიერ სალაშოს, რაცა ქართველი
მატარებელი ბაქოს სადგურზე იდგა, ადიობეიჯანი
უცებ გაწიოლდა, გაკა მუნისტრდა, გაუედრალისტ-
და და გასაბჭოთა რესპუბლიკდა.

მდგომარეობა ძირიან უცვიანად შეკუვალა და
ცხალია, აյ თავის მოწოდებას ყველა ქართველი ვრ
შესძლებდა!

კომისირმა ჩანჩქრ იღლომ დაიბარა ქართველი
რეინის გზელები და განუტადა მათ:

— ამხანაგებო! თქვენს ქვეყნაში დღესაც კონტრ-
არეოლიუცია მძვინვარებს, ბურუუზია არის გამე-
ფებული. ეს, თქვენი ბრალიაზ არის... რას იზამთ,
ყველავერს შეგნება და მომზადება სჭირია! თქვენ
ჯერჯერობით კულტურის დაბალ საფეხურზე
სდგრებათ და ავიტომაც ვერ შეითვისებთ საბჭოთა
აღირებიჯანის მაღალ კულტურას. მაგრამ ჩვენ იმე-
დი გვაქვს, თან და თანობით თქვენ შეისწავლით
პროლეტარიატის გზას და თუ ალაპარანგა, სამო-
თხეში შეხვდოთ. ამისთვის, ამხანაგებო, საჭიროა
თქვენ შეხვიდეთ ჩენს სამსახურში, აღირებიჯანში
დარჩეთ და ისტვლით ჩენებან სოციალიზმი.

ოცდა ცხრამეტ რეინის გზელს გულიანათ გაე-
ცნა.

— ჩვენ მშვენივრად ვხედავთ თქვენს უპირა-
ტებობას, მიუგო ერთმა მათგანმა — ვხედავთ თქვენს
საუცხოვ წესრაგს, თქვენს შეგნებას და განვი-
თარებას, მაგრამ თქვენთან დარჩენააზ შეგვიძლია.
აბა რა თქვენთან გამოსაჩენი პირი გვაქვს ჩვენ,
ბურუუზსა და კონტრ რევოლუციონერებს!! გმა-
დლობთ, ამხანაგო, კეთილი სურვილებისათვის.

მე ას ოც ქართველი რეინისგზელი ბატონი
ბარბაქაძე ამ ღროს სულ-გატრუნულ იყო. ის დაინე
ბით ფურქობდა შოთა რუსთაველის სიტყვაზე: სჯობს
სახელისა მოხვეჭა ყოველს მოსახვეჭელსათ

— ამხანაგო ჩანჩქრ! — დაიწყო მან მცირე ყოფ-
მანის შემდეგ: — მართალია ერთი შერტხალის მოუ-
რენა გაზაფხულს ვერ მოიყეანს, მაგრამ მე მინდა
ჩემ შეუგნებელ თანამებამულეთა უმაღლერი საცეკი-
ლი გამოგასწორო, მე დაუჩინდი თქვენთან, მე შე-
ვისწავლი თქვენს მეცნიერებას და მერე წაგივანთ
ჩემს სამშობლოში ჩემი. უბედური ქვეინის გასანათ-
ლებლიათ.

ჩანჩქრ თღლი ძლიერ გახარა ამ გარემოებამ,
მაგრამ არც ბარბაქაძე მოტუუბულა ანგარიშში:

ას ოც ქართველ რეინის გზელთა შორის გა-
ზეთებმა მხოლოდ მარტო იმისი გვარი აღნიშნეს,
დანარჩენი 119 ქართველი რეინისგზელი, რომელთაც
აღირებიანთან თანაშრომლობაზე უარი სთქვეს, ვინ
იყვნენ, ჯერაც არავინ იყს. ისტორიას მხოლოდ
ბარბაქაძის სახელია გადაეცა.

„სჯობს სახელისა მოხვეჭა ყოველს მოსახ-
ვეჭელსა“.

მორიცვა

„მწუთხე“ არის ნამეტარი,
მოუწოდებს ახალგაზრდებს,
„კომუნისთვის“ ვინც თავს დასდებს,
ყმწვილებს უწვდიან ხელებს-
ნორჩებს, სისხლ-მჩქეფთ და ტვინთხელებს;...
(აღბაი კალეც ასახელებს)
გურულ-იმერ ქართლ კახელებს-
— აღრ სტოკებენ არავის...
ჩუ! კიკინი მესმის კახვის...

შექანჯალებული

კეითელი ფოთლები

მე პატარობიდანვე შევიყვაჩე ყვითელი ფერი
ჩემი სააღგამო ბლუზა უკეველათ ყვითელი იტ-
რის უნდა ყოფილიყო, ჩუსტებზედაც ყვითელი არ-
შოა მიყვარდა, ხოლო პასე ყოველივე ეჭეს გარეშე
ყვითელი კოჭით უნდა ყოფილიყო შეზავებული.

ამ ყვითელ ფერისადმი სიყვარულში ბებია ჩემს
მიუძღვის უმოთავრესი ღვაწლი.

— წადი, შვილი, მამა შენს ყვითელი აპრეშუ-
მის ჭიის თესლი აყიდვინ გ, მერქ როცა პარკს გავ-
ყიდ ყვითელ ბლუზას გიყრდო — მეტყოდა ხოლმე
ბებია ჩემი და პირნათლათ ასრულებდა თავის და-
ნაპირებს.

— ბები! რატომ ყვითელ თესლს ყიდულობ,
თეთრი არა სჯიობია? შევეყითხებოდი ხოლმე მე.

— ყვითელი პარკი უფრო ძვირაა ფასობს — გე-
ნაცვალოს ბები.

— ყვითელი პარკის სიძირი თეთრზე ჩემთვის
საჭარისი შეინწა, ყვითელი ყველაფერი მაღლა
დამტევნებია თეთრზე და წითელზე.

რაც დრო გადიოდა ყვითელ ფერს უფრო თა-
ვკანს ცეკმდი და ვეგებდი ჩემებრ მის მოყვარულებს,
მაგრამ ამათ, ჩემი პარკის ხალს ვერ მივაგენი.

ერთ შევენიერ დღეს სრულად მოულოდნელათ
ამებილა თვალები. თურმე თფილისში, ჩემს საყ-
ვარელ თფილისში, მთელი ორგანიზაცია ყვითლე-
ბისა.

— ოხ, თელო ღლონტო, შენი სულის ჭარიშე,
შენი! თუ შენ არა, მე დღესაც მშობლიდი.

უნდა გამოგორულდეთ, რომ თელო ღლონტის ნა-
წერებს დიდი ხანია ვეითხულობ, და არც ერთხელ
ამ ხნის განავლობაში მისი წერილის შინაარსი არ
გამიგა. დღეს კი, ოხ, თელო! თელო.

თურმე მთელ თფილისის კავშირებში ყვითელი
მუშები ყოფილან, მე კი ისინი წითლები მეგონენ
და მეჯავრებოლდენ არა. როგორ ვერ შევატყვე ალ-
ფეს ხელაძეს მინც სიყვითლეგ? ყვითლების მეთაური
თურმე ეს ყოფილა და მე კი არ ვიცოდი. პარკელ
მაისს ალფეს ხელაძეს წითელი ლენტი ჰქონდა გუ-
ლზე მიბნეული (ცხადია, ჩემ მოსატყუებლათ)

— ოხ, თელო! თელო! რითი გადავიხადო ესთ-
დენი სიკეთე? მთელი ის წყველა საყვედურები, რაც
„მეტენიერული“ წერილების კითხვის ღროს შენთვის
გამომიგზავნია არ უკან წავილო მაინც არ იქ-
ნება გადახდილი შენი სიკეთე!

— მაშ გაუმარჯოს თელო ღლონტს და მის ყვი-
თელ აღმოჩნდას!

— დმტობა აცხონოს ბებია ჩემი, რომელმაც
შემუყარა. მე ყვითელი ფერი!

— ხოლო ბებია ჩემის დანაკულისი სიკოცდე
(ცხონებული 119 წლისა გარდაიცვალა). შექმატო
თელო ღლონტს!

ბობოთელი.

სიღნალებული

კური მიგდე შენ, მკითხველო,
სილანდსა გვაქვს სამეობელო.

ათასობით წიგნებს ნახავთ

ბულვარზედაც დაინახავთ.

მე მიშრება უკვე ხახა..

იქნებ მყითხო: რასა ჩემახავ?

წიგნები აქვთ ღანმძინალა,
სილანდელებს უყვართ ძღლი...

პური არ აქვთ, აქვთ ხომ ფქვილი.

მაწინი და ლეკის თხილი.

მუშაობენ ერობაში...

მათ არ უყვართ ტულუმბაში,

კარგია აქ ღლეობაში,

ტიკით ღვინო, ჯობით ხაში...

ბულვართანა ნახავ გევლოს,

ყველა იმას შემოევლოს

ნუნუათი საქართველოს

აკურთხებენ მერე გევლოს.

ჩენისთანა ბელნიერი,

და ექიმი კანლიერი

განა არის საღმე შეილი

გინდ ავილოთ ბენაშეილი?

დროზე ნახე შენ ექიმი,

დაგინახავს, მოსდის ღიმი...

სასამართლოს გინდა გაფლა,

დაგიხედება იქვე ჰალვა

წესი, რიგი კარგი გახლავთ

მაშინისტებებს დაინახავთ.

მანქანაზე მუშაობენ,

იმაგ დროსვე კიტჭიცობენ.

ბულვარია სანატრელი

ღიმით გინდა შენ სანთელი,

ქუჩებია სრულად ბნელი,

სიარული გმართებს ნელნ.

შალაურედი.

ქ ა რ ე ს პ ა ნ დ ე ნ ტ ი.

ანუ
სინდისიც კირგი საქონელია

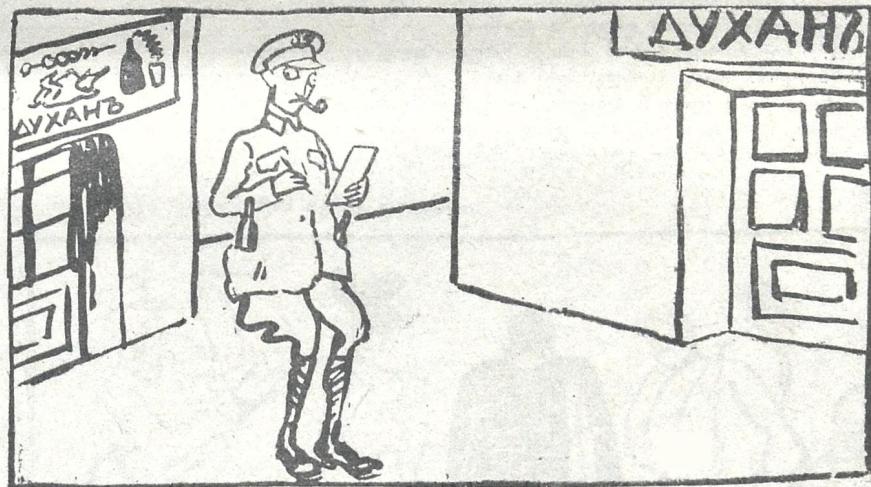
„კორესპონდენტი იგია,
გაზეთს რომ მისწერს წერილსა.
თუ ტყუილები მისწერა,
სინდისე ყოფილა მწყრალად.“
ხლომონ ჭურვიელიძე.

ჩვენი ღვთაებრივი სოლომონი ყოველთვის და ყველაფერში წინასწარმეტყველი იყო.

კორესპონდენტის ღირსებაზე სხვათაც ბევრი უთქვამთ, მაგრამ სად სოლომონი და სად სხვანი! მოქალაქენო, საღლა არიან ღლეს პატიოსან და სინდისიერი კორესპონდენტები? ჩვენი, ქართული, პრესა ამ მხრივ განსაკუთრებულ კირიზის განიცდის და ამიტომ ყოველი მავალითი უცხოეთისა დიდის ყურადღებით უნდა შევისწავლოთ, შევითვისოთ და ცხოვრებაში გამოვიყენოთ.

მოქალაქენო! უცხოელები (მე ინგლისის, საფრანგეთის, ამერიკის და სხვათა პრესაზე მოგახსენებთ) არაფრის გულისთვის არ გადაუხვევენ სიმართლეს, პრესის მოსყიდვა მათ სიზმარშიაც არ დაესიზმრებათ, ფულის გულისთვის... მაგრამ რაღა გავაგრძელო, აი ქვემორ მოყვანილი სურათები თქვენ ისედაც ნათლად დაგიხატავენ მათ სიფაქიზეს.

სინდისიც კირგი საქონელია! (ქართული ოქმა)

როდესაც ჰატიუდენული კარესპონდენტი „ტამსისა“ ჯონ ჯოლი თვილისში ჩამობრძანდა, საკართველო უკვე ერთი წლის დამოუკიდებელი იყო. ის სახრიბელები, რომლებიც ჩამწკვრივებული გვერდ თავისუფლების პირველ დღეებში მთელ რესთაველის პრისექტზე და რომლებზედაც უმთავრესად რუსებსა და სომხებს ვახრიობდით (თქვენ კარგათ გეხსომებათ ეს ამბავი), ჯონ ჯოლი ჩამობრძანების დროს აღებული იყო და ამ გარემოებამ ძლიერ დაღინა პატიცებული ჯონი. მან მწუხარე თვალები მიმოავლო ქუჩას და პოი, საკვირველებავ!

— მარჯვნივ დუქანი!

— მარტხნივ დუქანი!

— ნერავ რა არის ეს დუქანი?! ცნობის მოყვარეობით წარმოსთქვა ჯონ ჯოლმა და მარჯვნივ ჩაუხვია.

სინდისც კარგი საქონელია! (ქართული თქმა)

როდესაც მარტენა მხრის დუქნიდან ჯონ ჯოლი ქუჩაში ამოვიდა, ეს უკანასკნელი უკვე ნა-გრევებსა და ჯოჯობეთურ სანახობას წარმოადგენდა. ჯონ ჯოლმა ამოილო კარანდაში, ხოლო უბის წიგნის ნაცვლად სტერლინგი და დასწერა:

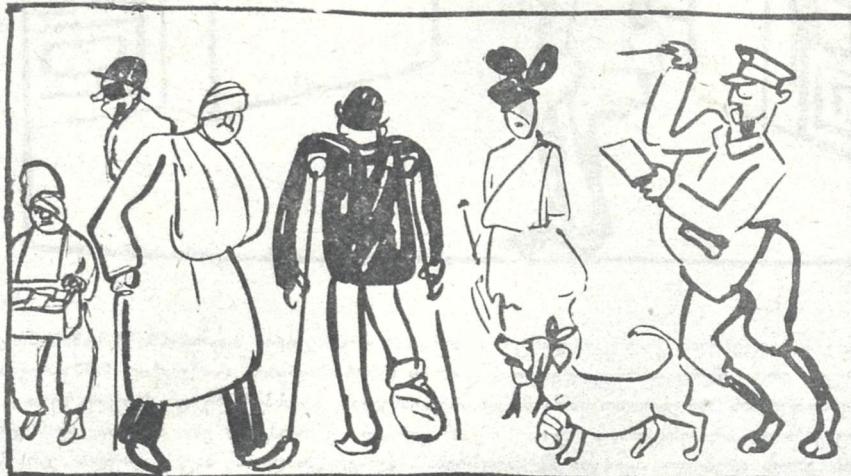
— ქალაქი თფილისი საშიშარ სანახობას წარმოადგენს. არც ერთი სახლი, არც ერთი ტელე-გრაფის ბმიძი, არც ერთი ქუჩის ფანარი სწორათ არა დგას; ყველაფერი მინგრეულ-მონგრეული და მილრეცილ-მოლრეცილია. ქუჩებში გააფთრებული ბოქსია (კრიფა) გამართული. მდგომარეობა უცხო-ელისათვის სახიფათოა, არა თუ მარტო სურათის მხრივ (აյ ერთ წვეთ ღვიძის ვერ იშოვნი) არა-მედ სიცოცხლის შენარჩუნების მხრივაც...

ჯონ ჯოლმა აარ ჩამოიჩა თფილისი ქუჩები და, როგორც დაყვირვებულ კორესპონდენტს შეფერება, ყველაფერი გულის ფიცარზე დასწერა.

ქართველი კორესპონდენტი! ქუჩაში ნახულს გაეგება, აწონ-დაწონვა, სინდისიერი შეფასება და შემჩრევა მსჯავრის დადგა უნდა! ჩვენ ამაში ჯერ-ჯერობით გამოუცდელინი ვართ და მაშ პატი-ვალმირ უცხოელ ჯონ ჯოლის მაგალითი თქვენთვის საგულისხმიერი უნდა იყოს.

ბინაზე დაბრუნებისათანავე ჯონ ჯოლი წერას შეუდგა. მას დიდი აღლევება და საქართვე-ლოსადმი უსომით თანაგრძობა ეტყობოდა. მან დასწერა:

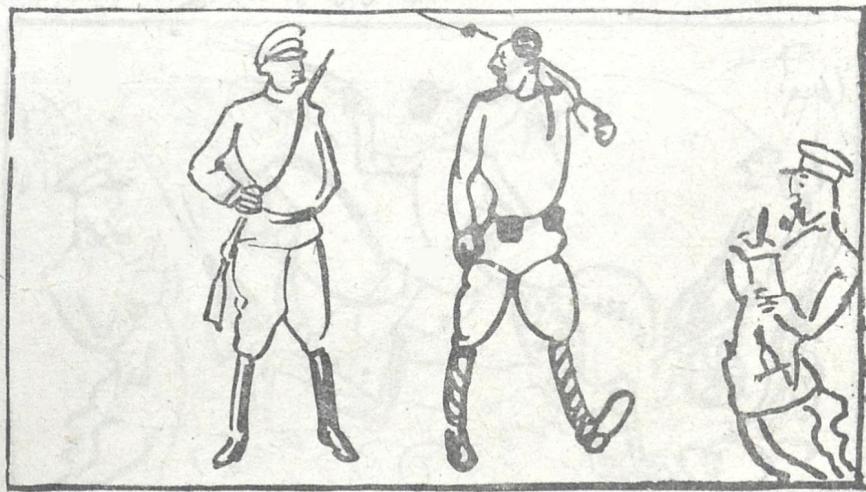
სინდისც კარგი საქონელია! (ქართული თქმა)

— თფილისი ქუჩებში თქვენ ვერ შეხვდებით ვერც ერთ ადამიანს, განურჩევლათ სქესისა, ერთეულებისა, რწევნისა და მიმართულებისა, რომ თავშე ქრილობა არა ჰქონდეს შეხვეული...

ქრილობა აქვს მიღებული არა მარტო ადამიანებს, არმედ პარუტყვებსაც!.. აქ ვერ ნახავ ვერც ერთ ძაღლს, ცხენს, კატას რომ თავი შეხვეული არა ჰქონდეს.

სინდისიც კარგი საქონელია! (ქართული თქმა)

ჯონ ჯოლი, განაგრძობს!

— საქართველოს პუავს ჯარი და სახალხო გვარდია. ისინი ერთმანეთს სჭამენ. ქუჩაში გვარ-დიელი და ჯარის-კაცი ერთად ვერ გაიღლის, უთუოდ ერთმანეთს დაზაცენ და შემდეგ შესჭამენ. ქართველებს ბრძოლა არ ეხერხებათ: ჯარიც და გვარდიაც ერთთავად მხდალები არიან, სომხებს და თათრებს ამ მხრიც არა ჰვევანან!

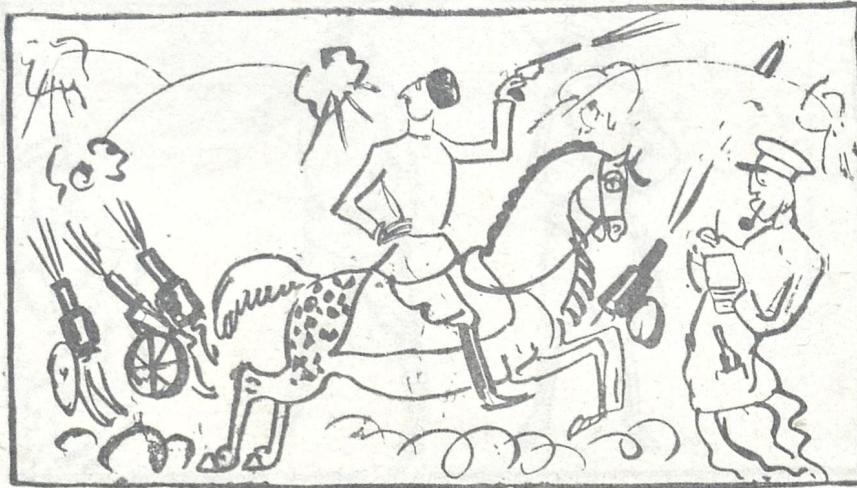
სინდისიც კარგი საქონელია! (ქართული თქმა)

— სახალხო გვარდიას ვნენ ჯულელი ხელმძღვანელობს, ყოფილი მოსკოვის სტუდენტი. ის წინეთ ბოლშევკი იყო და ასლა, როგორც კი დაინახავს რუსეთის ბოლშევკებს იმ წამსვე თფუ-ლისში საბჭოთა მთავრობას გამოატაცებს. ვსოთვიც რედაქტირა ამაში გქვი არ შეიტანო. თანახმად ქართული ადამია ვფიქროვ ჩემს ულვაშებს,* ცნობა სწორია. ვალიურ ჯულელმა ძალი არ იცის, გინაიდან მუდამ დაფნის გვირგვინები და ნაპოლეონის სახელი ელანდება.

*(საწუხაროდ კორესპონდენტს ულვაშები არა ჰქონდა. არ ვიცით ქოსა იყო თუ იპარსავდა.)

სინდისიც კარგი საქონელია! (ქართ. თქმა)

— ბატონი ჯულელი, -განაგრძობდა კორესპონდენტი ჯონ ჯოლი, ძლიერ მოუსვენარი და პატივის მოყვარე კაცია. მას ერთ დღესაც არ შეუძლია უჩიუბრაო გასძლოს. იგი დღან-ლამინად ცხენ-ზე ზის და ხელოვნურად ჰქმნის ფრინთტებს. ჯერ იყო და სომხებს დაეცა. საბრალო ხალხი შეავიწროვა. ამას მას განზრახული აქვს ჩემის, ინგლისის მოკავშირე აქირისტანს დაეცეს და ჩვენი განუფლი ნაწილი ქ. ბათუმი წაგართებას.

ი ასე მოუდგომლად, ახეთი სისწორით აღნუსხა ბ-მა ჯონ ჯოლმა ჩვენი ცხოვრების კონკრეტული და გააგზავნა ინგლისში, რომ მის თანამებრძულების უტყუარი წარმოდგენა ჰქონდეთ ახლად განთვისუფლებულსა და საერთაშორისო ფერხულში ჩამბულ პატარა საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაზე.

ქართველი კორესპონდენტები! ისწავლეთ უცხოელებისაგან, როგორ უნდა კორესპონდენტის წერა, როგორ უნდა პატარა ერის დამარტინი, როგორ უნდა სიმართლის, სიშინდისა და სიფაქისის დაცა! ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ კორესპონდენტი ჯონ ჯოლის შაგალითი თქვენთვის ამ მხრივ ბევრი რამის მაჩვენებელი იქნება.

„სინდისიც კარგი საქონელია“ — ტყვილად როდი მამობს ქართველი ხალხი!

ძვირფასი ოცდაექვსი

რომ შემძლებოდა, ანგლოსად გადიქცეოდი, ქარის სისწარაფით სიხარულის ფრთხებს შევისახმდი, აღტაცებული მაღლა უაში ავტონიდებოდი აუდა ექვს მაისს ჩემის წინაპრებს მივულოცავდი: დედა სამშობლო — თარგამოსის შეილთ სატურ-ფლი,

ტყვედ ქნილი უკვე გადაურჩა მრავალ განსაკუდელ! დიადი ბრძოლით გადალახა მტერი მუხთალი და მიაღწია მზის სინათლეს, ძეირფას საწადელ!

ნაზი მაისის „ოცდაექვსი“ ყელს მოიღერებს, ზემოს გადიდის საქართველო თავისუფალი! რაინდი ერთ კვლავ მოსეულ მტრებს მოიგერებს, ალისურ დროშებს გაღმოხდას განგების თვალი. გიგო ხეჩაშეილი.

მთავარი სახელმოსწოდები.

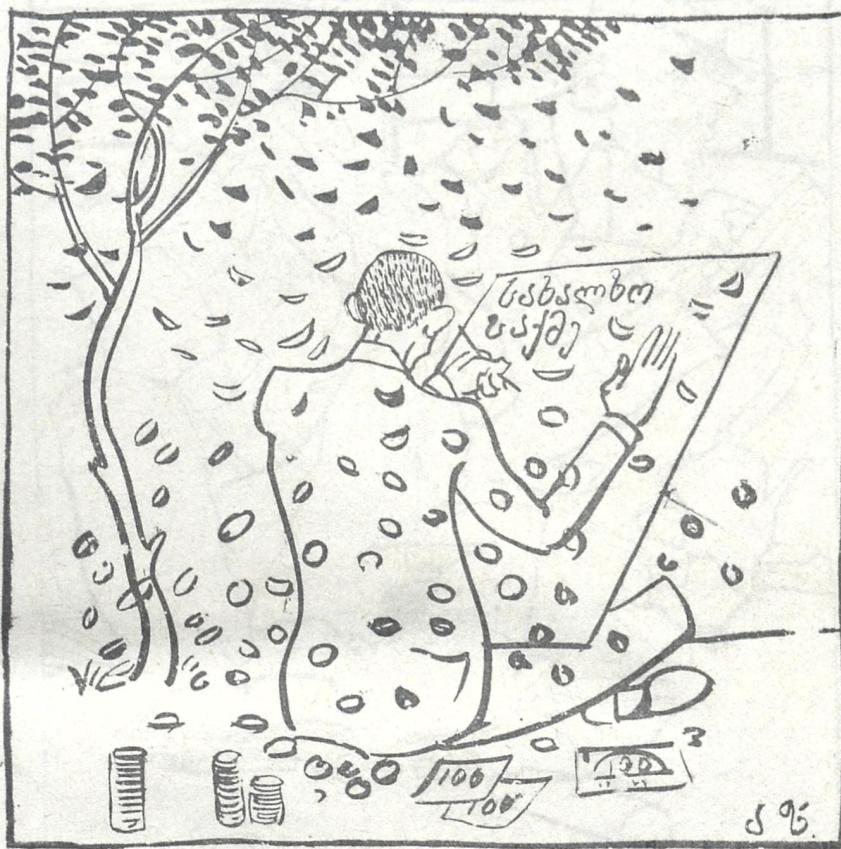
— თვალსაჩინო წევრი გამგეობის ილიკო მანჯალაძე ხანგრძლივ ძებნის შემდეგ აღმოჩენილ იქმნა. ის დატყვევებული ყოფილა ბათუმის საოლქო ცხეში, როგორც მავნე ელემენტი აქარისტანის რესპუბლიკას. ახლო მიმავალში თანამად გენერალ გუბერნატორის კოწია სულაქველიძის შეუძლებლობისა ის განთვისუფლებული იქნება, რის შემდეგ მიიწვევენ რეინიგზელთა თავდაცის ბიუროს წევრად.

— რეინის გზის ფურნები ამ ბოლო ხანს საუცხოვო ხარისხის მატლებს აცხობენ. სამწუხაროდ ხანიდისან მატლებში პური უწევია, რაც დიდ აღმფოთებას და უკმაყოფილებას ჰქონდება.

— რეინიგზელთათვის ცნობილს, ემიგრანტ სოლ. დოლიძეს სტატისტიკის მიხედვით საზღვარ გარეთიდან დაბრუნების შემდეგ წარმოუთქმების 227 სიტყვა. აქედან მხოლოდ ორჯერ ნაღაბარა-კევში არ არის ნამარი ფრაზა: „როცა მე შევიცარიაში ვიყავი“.

ციც!

„უჩვად დასწერდი, ზღვასაცა შესდის და გაედინების“.

თედორეს მწერლობა ბარაქით სჩევეიან:
„ყვითელი ფურცელი“ თავს დაეფრქვევიან...
და ყვითელ ფურცელია შერთვა რა ინება,
„ყვითელი ფურცელებიც“ მით გაელინება.

სამშობლოს სსნა

დ. ხარაგოული. გაგვილიმა შედმა. ჩვენი მწვავე მდგრადიარეობა ისტორიის ჩაბარ-და. ჩაბრძეს. დი-ლი კვლევა-ძიების შემდეგ ამ. ს. ბოჭ-მ ამ. თ. ნ.-ლის სახლში აღმოაჩინა ფულის მდიდარი მაღანი; აღმოჩნდიათანავე მან დაარსა ეგრედ წოდებული „სურის მოყვარეთა საზოგადოება“, რომლის მიზანია გათხლებული ჯიბის გასქელება. მაღანის დასამუშავებლათ საუკეთესო საშუალებათ მიჩნეულია ყოველ კვირა-უქმედ დღეებში კოველ წევრ-თათვის მორიგეობით იმართებოდეს საბერეფისო საღამოები ადგილების, რაც შეიძლება, მეტი ფა-

სებით, 300-600-მდის. საზოგადოება მეტად ცხოველ მყოფელი გამოდგა, რაც იქიდანაც ჩანს, რომ ამ ემათ წევრთათვის ბენიფიციები მეშვილეჯერ იმართება, რიგში დგას ამხან. იორ. ნ-შვლი; უკანასკნელმა ბენეფიციმდა დატოვა წმინდათ 40000 მან. იმ ხარჯების გამოკლებით, რაც მეორე, მესამე და სხვა დღეებში გაწეული იყო ამხანაგ მ. დევ-ნის სამიერნოში; აშერაა, ამხანაგობაში ჩაწერა მეტად ხელსაყრელი ყველასათვის, და ამხანაგობაც მოუწოდებს რესუბლიკის ყველ მოქალაქე ჩასწერათ, რომ წელი გაუმაგრონ ეკონომიკურათ დაქვეითებულ სამშობლის; ჩაწერა შეუძლია ყველის. მისამართი: სამიერნოს შესახვევი, ს. ბოჭ. ან. კ. გ. უთო.

სტამბოლის ხაჟუნ.

1-მათი აღმატებულება. თქვენი აღმატებულებავ გზა დიდი გვაქვს, შეგვიძლია საკმაოდ შე-
ვისწავლოდ თათრული ენა. ამბობენ ადვილიაო...

2-მათი აღმატებულება. ქართული ვისწავლეთ, თქვენი აღმატებულებავ, — ფუთმა არ მიგვიღო,
საშობლო ენამ ბათუმი დაგაკარგვინა, ახლა მარტო თათრულილა დაგვიჩენია.

ზესტათონი.

მიმართვა ბ-ნ ეშმაქს და თაგუნას!

ჩვენ, ქვემოთ ამისა ხელის მოწმეანი, ქ. ზე-სტაფონის მცხოვრებნი, ტომით 1-დემოკრატი, მამრობითი სქესისანი კიკო და სიკო, მოგმართავთ თქვენ შემდევი თხოვთ: მთელი შორაპნის მაზრა, და კერძოთ კი ქ. ზესტაფონი მოკლებულია თქვენი წყლობის თვალს. იმდენათ წათმამდა აღენ ლობრივი საზოგადოება და, ოქვენ წარმოიდგინეთ, თვით საქმის ხალიც, რომ დაავიწყდათ ყველაფერი, რაც ყოველმა მოქალაქე მამაონებნოსავით უნდა იცოდეს. ამიტომ ჩვენ, კიკო და სიკო, საჭროთ დავინახეთ გაგაცნთ თქვენ ყველაფერი საქმის სამათრახენი, მაგრამ ვიდრენდის ჩვენ, კიკო და სიკო, თქვენი სამეფოს მოქალაქეთ არ ვთვლებით, მოვა ხოვთ შემდეგს: 1). დაუყოვნებლივ ვიქენთ ჩარიცხული თქვენს ლაშებრთ სიაში, 2. მოგვე-ცის უფლება თვისუფალი წერისა, რომის გამო-ცხადებაც „ეშმაქის მარატში“ თქვენთვის სავალ-დებულო არ იქნება:

და 3. მოგვეცის სრული გარანტია, რომთქვენ ჩვენ შრომაში სასყიდელს არ შემოგთავაზებთ.

უკეთუ ზემოარე ჩამოთვლილი მუხლები თქვენ მიერ იქნება მიღებული, ჩვენ, კიკო და სიკო, ვლე-ბულობთ თქვენს წინაშე შემდეგ ვალეგმულებათა შესრულებას: 1. ვწერით კოტა; და ვწერით მი-უღოლილათ; 2. არ დავტოვოთ უზალური არავინ, ვინც კი იქნება ლისა მათრახის კულისა და 3. ვქმით პასუხისმგებლი ჩვენს მოქმედებაში მხოლოდ თქვენს წინაშე. *)

კიკო და სიკო.

*) რედაქტია „ეშმაქის მათრახისა“ საერებით ღებუ-ლობს ბ-ნთ კიკოსა და სიკოს წინადაღებას.

ეშმაქი და თაგუნა.

ხიდები ქალაქ ზესტაფონისა. ამ ქალაქს გაზ-რის სამხრეთ ნაწილთან აერთებს ორი ხიდი მდი-ნარე ყვირილაზე, რომელთაგან ერთი (ზედა ხალი) კარგა ხანია ჩანგრეულია. მასზე ქვეითადაც საზი-ფათოა გასელია. ხიდის ასაშენებლათ მიღებულია ზომები. როგორც ამბობენ, ერობას ტეხნიკოსები გაუგზავნია ავსტრალიაში ხიდისათვის საკირო მა-სალების შესახენათ.

რაც შეეხება მცხოვრე (ქვედა) ხიდს, ამასმა თვის წინათ ვიღოაც ბორიორ გამზრახელებება (ზეგირთე-ბი მდინარესაც კი ამრაღებენ) ხიდის სამხრეთის ნაწილი ააფეთქა. რათა შემდეგში თავიდან აიცი-ლოს ქალაქმა ხიდის მოსალოდნელი აფეთქება, გა-დაუწყვერა — ხიდი აღარ იქნას შეკეთებული.

განათება. ვინაიდნ ქალ. ზესტაფონში ხშირათ და მოულოდნელად ქრება ელექტრონის ლაბები, ქალაქის მოსახუმა განკარგულება გასცა, რათა სრუ-ლიად დაიხუროს ელექტრონის საფური და გამო-

ეცხადოს მცხოვრებთ, რომ ყველამ იტრუნის ისევ თავისათვის საჭირო განათებაზე. ამასთან ერთად როგორც სარწმუნო წყაროებიდან გვიგეთ, ქ. ლაქს ზეუკვეთია შრომის კურტელებულობის ქარხანაში ერთი ვებრძოელი დანამომაშინ, 1500 ვირის ძალი-სა, რომელმაც უნდა გაანათოს მოქელი შორაპნის მაზრა, გარდა ქლ. ზესტაფონისა.

ვაჭრობა-მრეწმელობა.

მნიშვნელოვანი ვაჭრობა-მრეწმელობა შორაპ-ნის მაზრაში ჩინებულათ მიღის. სამაზრო ერთა სსნის საყავრაში ახალ ქარხანას. ქალაქმასურსათის კრიზისის შესამსუბუქებლათ უკვე გამოიწერა ერთი ვაგონი ქინძისთავი და რამდენიმე ვაგონი მეტის ქრისტი. საზოგადოება რეაშია ჩიმლებაზე სანოვაგის მისალებათ.

კიკო და სიკო.

გაი ღერბე!

ვაი დედავ, მტკიცა თავი...

ლამის ამძვრეს ზურგზე ტყავი,
მანც არ დამიდგა ხევი
რომ შემოვნა საცოხნავი.

ვაი დედავ, მტკიცა ტყინი...
ვის არგუნეს ორდენ ჩინი?
დროც ბევრი აქც დასაძინი,
გავხდი ქვეყნის გასაცინი.

ვაი დედავ მტკიცა თვალი...
სულ შენია, დედი, ბრალი,
რათ გამზარდე გულ მართლი,
თუ არ იყო სახართალი.

ვაი დედავ მტკიცა ცხირი...
არც ცხენი მყავს, არც ვირი,
კარს მომაღეა გასაქირი,
თან მაწუხებს კუჭის გზირი.

ვაი დედავ, მტკიცა ენა...
სიმშილი და ამოდენა?!

არ ვას უნდა თხოვნის სმენა,
ცუდ უბრალოდ თავის ტკრნა.

ვაი დედავ მტკიცა ყური..
არენ მომცა ლუკა პური,
ვისაც ვსოხოვე მკრეს პანლური
(დამიფასეს სმისახური!)

ვაი დედავ, მტკიცა ყელი...
„ერთსაც ვსოხოვე პასუხს ველი,“
ეგებ მომცეს ძმურად ხელი,
შემისრულოს სანატრელი.

ვაი დედავ, მტკიცა გული...
არც ბონი მაქს, არც სხვა ფული,
ოუზც გველირსა განაფხული
ლუკმისა ვარ დღეს ნატრელი.

ვაი დედავ, მტკიცის კუჭი...

ეს ქვეყანა არის ფუჭი,
სიმშოლისა მკლავს მუხრუჭი,
თვალინი შეად გაქვს დასახუჭი.
ვაი დედავ, მტკივა წელი...
ნაწლავები და მუცელი.
უსაქმურად დამზადა ხელი
რომ მეშოგნა საცოხნელი.
ვაი დედავ, მტკივა ფეხი,

არც ბეგი ვარ, არცა გლეხი,
არ მაქუს მჟადის მონატეხი,
ამ სიცოცხლეს დავეც მეხი.
ერთი სიტყვით, მტკივა ყველა,
უპუ უპუ ესეც ხველა.
ნუ თუ მეღლისება შველა?!
ვაჭარიც მწოვს ვით წურბელა.
ან. განჯის-კარელი

ფოთის მილიცია.

ფოთის მილიციაზ გადასწყვიდა თეატრში წესრიგის დასამყარებლათ დასდგას ტყვიისძრევებილი,
განაიდან თოფებით არაფერი გამოდის.

კირიმის ბედაური.

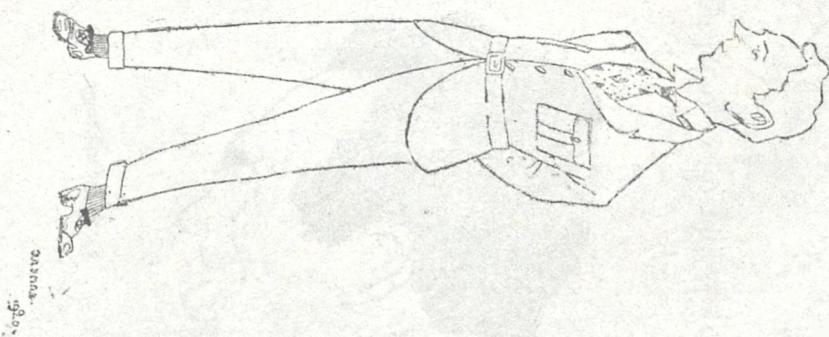

ინკლისელი. გასულ ზამთარში ჩატარებულ შემცირებულ გენერალებს ეხლა კი დავარდა. თუ ამ ზაფხულზე
იმ დათვემა არ შექმა... ვინ იცის, შეიძლება... მაგრამ არა, მე, როგორც ჯენტლემენს, ოცნება არ
შემშენის.

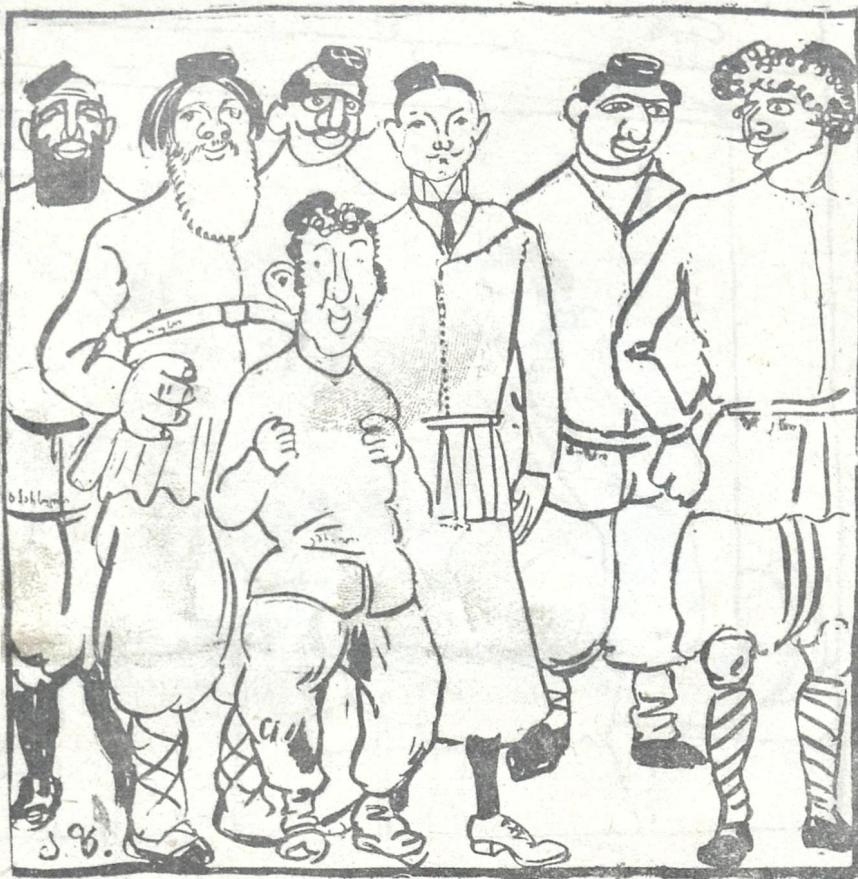
გაგონ-რესტორანში.

გლეხი. (კონდუქტორს) უკურავთ. ჩემო ბატონო, ვინ არიან აი ეს პატიოსნები? კონდუქტორი. ვერ ხედავ, კაცო, ლტოლვილები არიან...
გლეხი. ლტოლვალები? ბიჭის, მერე ასე რამ გაასუქე?
კანდუქტორი. სულელი ხომ არ ხარ, კაცო, ვერა, ხედავ, შიმშილით არიან! დაბიქინებული?

ბაქოს თინები.

ბაქოს კომუნისტებმა საქართველოს დასაპყრობათ შეადგინეს „ქართული პოლკი“. სარწმუნო წყაროებისან გვეიგეთ, რომ პოლკში ერთი ქართველიც რა ჩარიცხულა.

სახელმწიფო თეატრი

6. შვლახი შვილი